

Схвалено

педагогічною радою школи
протокол № 1
від 31 серпня 2021р.

Затверджую

Директор Росохацької загальноосвітньої
школи І-ІІІ ступенів

_____ Г.П.Наконечна
_____ 2021

Освітня програма

Росохацької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
на 2021/2022 навчальний рік

З М І С Т

Розділ 1. Призначення школи та засіб її реалізації

Розділ 2. Опис «моделі» випускника школи

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу школи

Розділ 4. Освітня програма закладу та її обґрунтування

4.1. Освітня програма початкової освіти

4.2. Освітня програма базової середньої освіти

4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта)

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Розділ 1

Призначення школи та засіб її реалізації

Призначення Росохацької ЗОШ I –III ступенів полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд:

- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);

- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу.

Ключовим документом, що визначає організаційні, управлінські, змістові та діяльнісні умови здійснення школою цієї місії і є освітня програма, яка має сприяти досягненню стратегічної мети – розкриття і розвитку потенціалу кожного учня і формування саме тих ключових та предметних компетентностей, які визначені державними стандартами і є актуальними у соціально-культурній і соціально-економічній перспективі. Освітня програма школи - це комплексний документ, що фіксує освітні цілі (соціокультурну місію) освітнього закладу; освітні програми всіх рівнів освіти, реалізація яких гарантує досягнення заявлених цілей (результатів освіти).

В основу освітньої програми Росохацької ЗОШ I-III ступенів покладені основні освітні програми трьох рівнів шкільної освіти, послідовне освоєння яких дозволяє особі, що успішно пройшла державну підсумкову атестацію, отримати свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти.

Завдання освітньої програми - організувати взаємодію між компонентами робочого навчального плану, навчальних програм, етапами вивчення предметів,

рівнями освіти. Педагогічний колектив виявив загальну, значиму для учнів науково-педагогічну проблему і передбачив її комплексне вирішення на заняттях з різних дисциплін. Такою проблемою для нашої школи є розвиток особистості учня засобами компетентнісного підходу до організації освітнього процесу з метою створення умов для саморозвитку, до успішної соціалізації і самовизначення щодо майбутньої професії. Отже, стратегічна мета освітньої програми закладу - встановити такий зміст освіти в школі, який забезпечить розвиток особистісних здібностей дитини, становлення її здатності бути повноцінною, соціально активною, конкурентоспроможною особистістю, яка володіє ключовими компетентностями, критично мислить, є патріотом України.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм.

В закладі передбачено такі рівні повної загальної середньої освіти:

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);
- базова середня освіта тривалістю п'ять років (5-9 класи);
- профільна середня освіта тривалістю три роки.

Розділ 2

Опис "моделі" випускника школи

Випускник Нової української школи Росохацької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів, зокрема – це особистість, патріот та інноватор.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;

- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави ;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Керуючись стратегічною метою державної політики в галузі освіти - підвищення доступності якісної освіти відповідно до вимог інноваційного розвитку економіки та сучасним потребам суспільства, - освітній заклад ставить перед собою пріоритетне завдання - досягнення якісної освіти на кожному рівні освіти.

Виконання цього завдання включає:

- розширення використання нових сучасних освітніх технологій;

- розширення масштабів дослідницької та інноваційної діяльності учнів;
- розвиток профільного навчання на третьому рівні загальної освіти,
посилення акценту на соціалізацію, розвиток здібностей і компетентностей; -
роботу з талановитими дітьми.

Перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.
9. Включення в арсенал педагогічної практики раціональних сторін досвіду інших освітніх установ (при цьому використовується система семінарів і майстер-класів, обмін досвідом з іншими освітніми установами) для забезпечення на практиці оптимізації освітнього процесу і підвищення якості освіти;
10. Використання інформаційно-комунікаційних технологій;
11. Створення організаційно-педагогічних умов для модернізації змісту освіти на всіх ступенях навчання.

Розділ 4

Освітня програма та її обґрунтування

Освітня програма Росохацької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів

- охоплює освіту на І (початкова освіта), ІІ (базова середня освіта), ІІІ профільна (середня освіта) ступенях навчання. Програма розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанов Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 №462, від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту

початкової освіти» (зі змінами), від 23.11.2011р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» та на підставі типових освітніх програм, затверджених наказами МОН України від 08.10.2019р. №1272 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»; від 08.10.2019р. №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»; від 20.04.2018 р. №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»; «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408.»

Ці документи окреслюють рекомендовані підходи до планування й організації у школі єдиного комплексу освітніх компонентів, а також визначають:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- орієнтовну тривалість вивчення окремих навчальних предметів;
- можливі взаємозв'язки між навчальними предметами та послідовність їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою.

Мова навчання – українська. Робочий навчальний план розраховано на 5-денний робочий тиждень. Навчальні заняття у школі розпочинаються о 8.30 годині. Тривалість уроків: у 1 класі – 35 хвилин; у 2-4 класах – 40 хвилин; у 5-11 класах – 45 хвилин. Структура навчального року, тривалість навчального тижня, розклад дзвінків, тривалість перерв встановлюються загальноосвітнім закладом освіти у межах часу передбаченого програмою (додаток №).

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт загальної середньої освіти відповідного рівня.

Освітня програма

I ступінь

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітню програму для 1-4 класів закладу загальної середньої освіти розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти. У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті

класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Однією з ключових змін в оцінюванні є підхід до вираження оцінки. Запропоновано використовувати вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання.

Запроваджується поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результату навчання рекомендовано визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами – «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербальною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою за вибором закладу.

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, мета якого – відстеження особистісного розвитку учнів й опанування навчального досвіду;

- підсумкового оцінювання, мета якого – співвіднести навчальні досягнення учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Держстандартом або освітньою програмою.

Рекомендовано враховувати, що формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно. Для ефективності формувального оцінювання рекомендовано дотримуватись алгоритму діяльності вчителя під час його організації:

формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей;

визначення разом з учнями критеріїв оцінювання;

формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання;

створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);

коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Відповідно до статті 12 Закону України «Про освіту» «Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років».

Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладену за освітніми галузями, визначеними в Державних стандартах та Типових освітніх програмах, а саме:
для 1-4-х класів

- Державний стандарт початкової освіти
(у редакції постанови Кабінету міністрів України від 24.07. 2019 р. №688)

- «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма (О. Я. Савченко).

(наказ Міністерства освіти і науки від 08.10.2019 р. № 1272)

- «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» (Типова освітня програма (О. Я. Савченко) .

(наказ Міністерства освіти і науки від 08.10.2019 р. № 1273)

Таблиця 1
до освітньої програми I ступеня

**Навчальний план для початкової школи
(1-4 класи)**

Назва освітньої галузі (предмета) Класи	Кількість годин на тиждень по класах			
	1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.
<i>Інваріантний складник</i>				
Мовно-літературна, у тому числі:	9	10	10	10
Українська мова та література	7	7	7	7
Іноземна мова	2	3	3	3
Математична	4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	3	3	3	3
Технологічна дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична інформатика		1	1	1
Мистецька образотворче мистецтво	1	1	1	1
музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна фізична культура	3	3	3	3
Усього	19+3	21+3	22+3	22+3
<i>Варіативний складник</i>				

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1
Курс за вибором Основи християнської етики	1	1	1	1
Загальна кількість навчальних годин	20+3	22+3	23+3	23+3
Гранично допустиме тижневе навантаження учня	20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	23	25	26	26

Особливістю освітнього процесу в **1-4 класах** є структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні.

У навчальних планах для 1- 4 класів

- у 1-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – інтегрований курс «Українська мова», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології». Три години інтегрованого курсу «Я досліджую світ» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична;

у 2-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я досліджую світ» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

- у 3-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Літературне читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через «Інформатика».

Три години інтегрованого курсу «Я у світі» розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

- у 4-му класі (програма Савченко О.Я.) освітні галузі «Мовно – літературна» реалізується через предмети – «Українська мова» та «Літературне читання», «Іншомовна» - через предмет «Англійська мова», «Математична» - через предмет «Математика», «Мистецька» через предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», «Фізкультурна» - через предмет «Фізична культура», «Технологічна» - через предмет «Дизайн і технології», «Інформатична» - через «Інформатика». Три години інтегрованого курсу «Я досліджую світ » розподіляються між такими освітніми галузями: природнича, соціальна та здоров'язбережувальна, громадянська та історична.

Форми організації освітнього процесу.

Основною формою організації освітнього процесу в закладі є урок. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин ,у 2-3 класах - 40 хвилин.

Основними формами організації освітнього процесу у школі I ступеня є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час, уроки на природі. Важливе місце в освітньому процесі належить інтегрованим урокам. Які проводяться з метою розкриття загальних закономірностей у різних навчальних предметах. Інтегрований підхід передбачає вибір такої форми проведення уроку, що забезпечує розвиток різних сфер особистості здобувачів освіти.

Інтегроване навчання дозволяє: об'єднати споріднені матеріали кількох предметів навколо однієї теми, опанувати значний за обсягом навчальний матеріал за період уроку, досягти цілісності знань; сприяє формуванню здібностей учнів; виховує креативну особистість, готову до творчого пошуку.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є:

- 1) формувальне (поточне) оцінювання (у 1-3 класах здійснюється вербально;
- 2) в кінці навчального року проводиться завершальне (підсумкове) оцінювання у 1-2 класах, яке проводиться з метою визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до учня/учениці в процесі подальшого навчання; у 3-му класі - підсумкове (тематичне та завершальне) оцінювання проводиться з метою зіставлення навчальних досягнень здобувачів освіти з очікуваними результатами навчання, визначених освітньою програмою.

Запроваджено свідоцтва досягнень, які враховують динаміку зростання рівня навчальних досягнень учнів та є зрозумілим документом для батьків або осіб, які їх замінюють.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм ; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження складає:

- для учнів 1-4-х класів - 3500 годин/навчальний рік:
- для 1 класу - 805 годин/навчальний рік
- для 3-го класу – 910 годин/навчальний рік,
- для 4-го класу – 910 годин/навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти І ступеня (таблиця 1).

З варіативної складової для 1-4 класів виділено по 1 годині на вивчення курсу за вибором «Основи християнської етики» (за письмовою згодою батьків) з метою формування в учнів християнських моральних цінностей

Освітня програма II ступінь

Мета освітньої програми базової школи визначає зміст та організацію освітнього процесу, забезпечення умов для інтелектуального, соціального, морального, фізичного розвитку і саморозвитку здобувачів освіти.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів (таблиця 3);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм,

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів складає

5845 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти II ступеня (далі – навчальний план).

Робочий навчальний план для учнів 5 – 9-х класів складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405. Інваріантна складова робочого навчального плану включає обов'язкові предмети, що забезпечують виконання вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392.

У 5-9 класах освітні галузі реалізуються:

· освітня галузь "Мови і літератури" - через окремі предмети "Українська мова", "Українська література", "Англійська мова", "Зарубіжна література" · освітня галузь "Математика" - через предмети "Математика" (5-6 кл.), "Алгебра" та "Геометрія" (7-9 кл.); · освітня галузь "Природознавство"- через окремі предмети "Природознавство" (5 кл.), "Біологія" (6-9 кл.), "Географія" (6-9 кл.), "Хімія" (7-9 кл.) та "Фізика" (7-9 кл.); · освітня галузь "Суспільствознавство" - через курс «Вступ до історії» (5 кл.), інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»(6 кл.), окремі предмети "Історія України" та "Всесвітня історія" (7-9 кл.), практичний курс "Правознавство" (9 кл.); · освітня галузь "Естетична культура" - через окремі предмети "Музичне мистецтво» (5-7 кл.), "Образотворче мистецтво» (5-7 кл.) та "Мистецтво» (8-9кл.); 7 · освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" – через окремі предмети "Основи здоров'я" та "Фізична культура"; · освітня галузь "Технології" - через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика».

Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Варіативна складова навчальних планів використовується на: підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години.

З метою формування орфографічних та пунктуаційних умінь і навичок, вироблення у школярів компетенцій комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях у **5-7 класах введено додатково по 0,5 год на тиждень української мови.**

До варіативної складової 5- 9 –х класів введено години для вивчення: курсів за вибором

- Основи християнської етики (1 год на тиждень) у 5-8, 10 класах, у 8 класі 0,5 год на тиждень з метою формування учнів християнських моральних цінностей.
- Початкова військова підготовка (0,5 год на тиждень) у 8 класі
- Захисник України (0,5 год на тиждень) у 9 класі з метою формування в учнівської молоді життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту Вітчизни та дій в умовах надзвичайної ситуації, виховання громадянської свідомості.
- Фінансова грамотність (1 год на тиждень) у 5 класі з метою економічного виховання учнівської молоді.

Навчальний план

(5-9 класи)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5+0,5	3,5+0,5	2,5+0,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство –знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4+1	-	-	-
	Алгебра	-	-	2+1	2	2+1
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Усього		23,5+3+0,5	26,5+3+1,5	28+3+1,5	28,5+3	30+3+1
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Курси за вибором:						
Основи християнської етики		1	1	1	1	0,5
Початкова військова підготовка					0,5	
Захисник України						0,5
Фінансова грамотність		1				
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Загальна кількість годин по школі		29	32	33,5	33	35

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за

		умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

		Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

		Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у

	формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних ***навчальних програмах.***

форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення

компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма закладу базової середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма

III ступінь

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та Державного стандарту повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету міністрів України від 23.11. 2011 р. № 1392, постанова Кабінету міністрів України від 26 лютого 2020 р. № 143)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти .

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів (таблиці 3);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в таблиці ; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти III ступеня (далі – навчальний план).

Навчальними планами старшої школи передбачається реалізація освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

У 10 класі вивчатимуться базові предмети та вибірково-обов'язкові предмети.. З базових предметів вивчатимуться: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Англійська мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист України». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Із запропонованого переліку вибірково-обов'язкових предметів включено «Інформатику» і «Технології».

У 11 класі вивчатимуться базові предмети та вибірково-обов'язкові предмети. З базових предметів вивчатимуться: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Англійська мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Математика», «Фізична культура» і «Захист України». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика», «Астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Із запропонованого переліку вибірково-обов'язкових предметів включено «Інформатику» і «Мистецтво».

Години варіативної складової передбачаються на:

- збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;

- упровадження курсів за вибором.
- **Робочий навчальний план для учнів 10-11х класів** складено за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408.
- (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 р. № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 р. № 464).
- Частину навчальних годин навчальних планів призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі.
- Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів. Вивчаються на профільному рівні «Українська мова», «Історія України» 10 клас, «Українська мова» 11 клас.
- Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво». Із запропонованого переліку обрано предмети («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), які вивчатимуться в 2021/2022 навчальному році таким чином: «Інформатика» - 11-клас (2 год), «Мистецтво»- 11- клас (1 год), 10 клас «Інформатика» (1 год), «Технології» (2 год).
- Для розвитку творчих здібностей учнів, кращого засвоєння ними програмового матеріалу та підготовки до ЗНО (ДПА) введено додаткові години в 10 класі – 1 год на тиждень з математики, англійської. У 11 класі – 1 год на тиждень з математики. англійської
- Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає заклад освіти, враховуючи освітні потреби учнів, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу.
- До варіативної складової внесено 1 год на курс за вибором «Основи християнської етики» (10-11 класи), «Фінансова грамотність» 1 годину (11 клас).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладу загальної середньої освіти за п'ятиденним навчальним тижнем.

Таблиця 3
до освітньої програми III ступеня

**Навчальний план
для 10-11 класів**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2+2	2+2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова	2+0,5	2+1
Історія України	1,5+1,5	1,5+1
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	-
Фізика	-	3
Астрономія	-	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети		
Інформатика	1	2
Технології	2	
Мистецтво		1
Усього	27+3+5	26+3+5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Курси за вибором Основи християнської етики Фінансова грамотність	1	1 1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38
Загальна кількість годин по школі	36	36

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті

		навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і

		товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються

надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та

успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Естетична культура
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

На етапі формування компетентностей учителі використовують віртуальні екскурсії (умовне «відвідування» визначних місць, огляд експонатів різних музеїв, виставок за допомогою мультимедійних ресурсів, Інтернету, яке організовує учитель- «екскурсовод» або учні, виконуючи ролі екскурсоводів, репортерів, дослідників, енциклопедистів), уроки -подорожі (учні сидять за партами і одночасно подорожують за допомогою вказівок і порад учителя, відчуваючи себе мандрівниками-дослідниками, першовідкривачами, вченими науковцями, які вирішують важливу проблему, самі роблять висновки, підсумки-узагальнення), інтегровані уроки (це уроки інтегрованих зв'язків декількох предметів, вони дають можливість сформувати і яскравіше уявити навколишні взаємозв'язки і явища), уроки- кейси (з використанням необхідної сукупності матеріалу, взятого з різних предметів з метою формування цілісної картини про явище чи об'єкт, який вивчається), уроки — взаємонавчання (учитель детально з демонстраціями пояснює матеріал, потім другий раз пояснює за допомогою опорних таблиць і конспектів, третій раз пояснює швидко, потім організовується групова робота над новим матеріалом з метою засвоєння його на уроці, в ході якої учень - консультант навчає учнів групи, приймає залік й оцінює).

На етапі розвитку компетентностей- уроки-аукціони (пропонується список запитань, які повинні бути “продані” на “аукціоні” і на які всі учні мають знати відповіді, бажаючи «покупці» відповідають на запитання, відповідь можна уточнити, розширити, поглибити, коли запитання повністю «куплене», ведучий називає другого «продавця» і так поки всі запитання не будуть з'ясовані), уроки-практикуми (учні працюють у парах або

індивідуально за інструкцією або алгоритмом, що запропоновані вчителем (виміри на місцевості, робота зі схемами, ознайомлення із приладами й механізмами, проведення дослідів і спостережень тощо), навчально-практичні заняття неекспериментального характеру (на яких учні самостійно, але за спрямовувального керівництва й періодичного контролю вчителя, виконують певні види робіт, що передбачають набуття вмінь і навичок навчально-пізнавальної діяльності, а також розширення, поглиблення й узагальнення знань і формування наукового світогляду учнів через розв'язування задач, роботу з літературою), уроки-ділові ігри (на таких уроках визначаються конкретні проблеми з теми, що вивчається. Вирішення цих проблем мають запропонувати учні - учасники гри, виконуючи свої ролі), конференції (відбувається ознайомлення з новою інформацією за рахунок спілкування з різними інформаційними джерелами, обміну думками), дебати (різновид дискусії. Дебати дають змогу продемонструвати знання, поділитися досвідом, ідеями. Використання цієї форми дискусії має на меті навчити учнів висловлювати свої погляди спокійно, у товариській атмосфері. Учасники дебатів повинні вміти подати аргументи «за» і «проти» обговорюваної ідеї, переконати опонентів у правильності своєї позиції за допомогою чіткої логіки), дослідження (це така навчальна форма, в якій домінує дослідницький метод вивчення матеріалу, що забезпечує виховання творчої особистості, розвиток творчих задатків учнів, вчить їх мислити, здобувати знання самостійно й застосовувати їх на практиці), уроки - захисти проєктів (робота над проєктом передбачає самостійну практично-дослідницьку і послідовно-логічну діяльність учня (групи учнів) над зарані визначеною темою чи проблемою. Працюючи над проєктом, учні вчать знаходити власний шлях розв'язання поставленої задачі, користуватися різними джерелами інформації, аналізувати отриману інформацію, відбирати найкорисніше, що допоможе вирішити проблему).

На етапі перевірки та оцінювання досягнення компетентностей- уроки-заліки (це форма перевірки досягнень учнів з вивченої теми чи розділу курсу навчального предмета за переліком питань, що охоплюють основний зміст розділу (закони, теорії, ідеї, алгоритми), та диференційованими завданнями практичного й теоретичного характеру), практичні та лабораторні заняття (безпосередньо пов'язані з навчальним експериментом, дослідями, виконанням домашніх експериментальних завдань, розв'язуванням задач з використанням спостережень та дослідів), уроки-змагання (квести).

На етапі корекції основних компетентностей- уроки-семінари (основними елементами даного уроку є оволодіння учнями знаннями певної теми, підготовка реферативних повідомлень з конкретних питань та підготовка дискусійних запитань до аудиторії), диспути (передбачають розгляд, дослідження, дискусію учнів на уроці навколо конкретної проблемної ситуації певної теми з метою правильного її вирішення), оглядові консультації (форма навчання, у процесі якої учень отримує відповіді на конкретні запитання або пояснення складних для самостійного осмислення проблем, можуть бути індивідуальними або груповими). Такий підхід в реалізації освітньої програми

зумовлений необхідністю формування компетентностей через діяльнісну спрямованість навчання, яка передбачає включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

З урахуванням надзвичайної ситуації та загальнодержавних протиепідеміологічних заходів організація освітнього процесу буде здійснюватися також з використанням дистанційних технологій, коли вчитель знаходиться поза межами закладу освіти. В умовах карантину вчителі працюють з учнями, що перебувають удома, шляхом використання ресурсів дистанційного навчання додатків Google Клас та Google Meet.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітній процес у 2021/2022 навчальному році здійснюватимуть 25 педагогічних працівників, 2 з яких - сумісники. 15 педагогічних працівників мають вищу кваліфікаційну категорію, 3 - першу, 2 – другу, 5 – кваліфікаційну категорію «спеціаліст». 11 педагогам присвоєно педагогічне звання «старший учитель».

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності навчального закладу в відповідає державним програмам, Положенню про навчальні кабінети загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженому наказом МОН України від 20.07.2004 року №601, Положенню про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженому наказом МОН України від 14.12.2012 № 1423. Необхідною умовою для здійснення якісного освітнього процесу є наявність у закладах необхідних приміщень та засобів.. Приміщення та територія закладу відповідають державним санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання загальноосвітніх навчальних закладів. Учні школи І ступеня працюють у 4 класах, учні школи II-III ступенів частково працюють за кабінетною системою. В закладі є кабінети: фізичний, хімічний, географічний, математичний, української мови та літератури, англійської мови, історії, інформатики, основ здоров'я, Захисту України, початкових класів, ОХЕ. Всього класних кімнат –19. Навчальні класи та кабінети забезпечені меблями. - кабінет 1 класу -телевізором; - кабінет 2 класу - телевізором, принтером, ; кабінет 3 класу - ноутбуком, телевізором ; кабінет 4 класу - ноутбуком, сканером, принтером. Два кабінети інформатики обладнані 13 робочих місць. В кожному навчальному кабінеті учні забезпечені підручниками, програмовою художньою літературою. Книги зберігаються в належних умовах. Кожен навчальний кабінет має паспорт, в якому відображені загальні санітарногігієнічні умови приміщення кабінету, організація робочих місць, режим роботи кабінету, перелік методичної літератури, дидактичний матеріал, наочні посібники та технічне обладнання, постійні і змінні експозиції, в кабінетах систематизовано навчально-методичне забезпечення. Наявні спортивний зал, ігровий та спортивний майданчики. Приміщення їдальні розраховане на 80 посадкових місця. У закладі створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників. Естетичне оформлення приміщення школи здійснено відповідно до нормативних актів та дотримано в єдиному стилі. Кожне приміщення навчального закладу має інформаційну табличку з назвою приміщення. Однією з важливих умов освітнього процесу є безпечне та комфортне освітнє середовище. Сьогодні акцентує увагу на безпечності умов під час проведення занять, а також вживанні конкретних заходів щодо збереження здоров'я та життя всіх учасників освітнього процесу. Організація освітнього процесу у закладі освіти відповідає вимогам безпеки відповідно до законодавства. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) здійснюватиметься відповідно до результатів спостереження за навчальними заняттями. Оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних комісій, педагогічної ради, психолого-педагогічного семінару, оперативних нарад, методичних консультацій, співбесід, аналізів уроків, самоосвіти, самоаналізу. У системі шкільної методичної роботи ширше практикуватимуться активні методи: педагогічні виставки; виставки науково-методичних матеріалів; майстер-класи, ярмарки педагогічної творчості, методичні естафети, методичні діалоги, галереї педагогічного досвіду та інше. Використовуватимуться

можливості Інтернет-простору: скайп-конференції на платформі Meet, чати, вебінари. Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення здійснюватимуться через накази. Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти заплановані у планах роботи психолога та заступника директора з виховної роботи. Підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників здійснюватиметься через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи та форми методичної роботи.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти має передбачати досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Розділ 5

Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше. Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІКкомпетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ 6

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Розділ 7

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм школи на 2021/2022 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника (додатки).

Розділ 8

Структура 2021/2022 навчального року

Відповідно до ст. 16 Закону України «Про загальну середню освіту» навчальний рік у закладі загальної середньої освіти розпочинається у День знань – 1 вересня і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Структура навчального року, тривалість навчального тижня, дня, занять, відпочинку між ними, інші форми організації освітнього процесу встановлюються закладом загальної середньої освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою.

Тривалість канікул протягом навчального року не може бути меншою 30 календарних днів.

Організовано навчальні заняття за семестровою системою орієнтовно у такі терміни:

Навчальні заняття:

перший семестр з 1 вересня по 26 грудня 2021 року;

другий семестр з 10 січня по 27 травня 2022 року;

осінні канікули з 25 жовтня по 31 жовтня 2021 року;

зимові канікули з 27 грудня 2021 року по 9 січня 2022 року;

весняні канікули з 23 березня по 28 березня 2021 року.

Додаток 1

РЕЖИМ РОБОЧОГО ДНЯ

Школа працює в 5-денному режимі. Заняття проводяться в одну зміну.

Тривалість уроків:

1 клас - 35 хвилин,

2-4 класи - 40 хвилин,

5-11 класи - 45 хвилин.

Розклад дзвінків для учнів 1 класу:

1 урок - 8-30 - 9-05

2 урок - 9-25 - 10-00

3 урок - 10-30 - 11-05

4 урок - 11-25 - 12-00

5 урок - 12.10 - 12.45

Розклад дзвінків для учнів 2-4 класів:

1 урок - 8-30 - 9-10

2 урок - 9-25 - 10-05

3 урок - 10-35 - 11-15

4 урок - 11-30 - 12-10

5 урок - 12-25 - 13-05
6 урок - 13.20 - 14.00

Розклад дзвінків для учнів 5-11 класів:

1 урок - 8-30 - 9-15
2 урок - 9-25 - 10-10
3 урок - 10-40 - 11-25
4 урок - 11-35 - 12-20
5 урок - 12-30 - 13-15
6 урок - 13-25 - 14-10
7 урок - 14-15 - 15-00
8 урок - 15.05 - 15.50

Заняття гуртків, секцій проводяться 0 16.00.

**Науково-методичне
забезпечення предметів інваріантної складової**

I ступінь

1-4 класи

Предмет	Програма
Українська мова	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти (автор О.Я. Савченко)
Математика	
Англійська мова	Наказ МОН України від 08.10.2019 №1272 “Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти (автор О.Я. Савченко)
Інформатика	
Дизайн і технології	Наказ МОН України від 08.10.2019 №1273 “Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»
Фізична культура	

II ступінь

5 - 9 класи

Предмет	Програма
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 5-9 класи (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804)
Українська література	Українська література: 5-9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804)

Математика	Математика. Навчальна програма для учнів 5–9 класів загальноосвітніх навчальних закладів(наказ Міністерства освіти і науки України від 07 .06 2017 року № 804)
Зарубіжна література	5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи», зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804 для учнів 5-9 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 405;
Природознавство	Програма з природознавства для загальноосвітніх навчальних закладів 5 клас (наказ МОН України від 07.06. 2017 №804)
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів Всесвітня історія. 5-9 класи», наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Історія України	Навчальні програми для закладів загальної середньої освіти «Історія України» 5-9 класи, наказ МОН України від 21.02.2019р. № 236 Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. Всесвітня історія»(інтегрований курс) 6 клас, наказ МОН України від 21.02.2019р. № 236
Трудове навчання	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів.5-9 класи, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017№804
Основи здоров'я	Навчальна програма загальноосвітніх закладів. Основи здоров'я зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017№804
Інформатика	Інформатика. 5–9класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804
Фізична культура	Фізична культура. 5-9 класи . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (автори Круцевич Т.Ю. та інші). затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407
Мистецтво	Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол). Програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

Біологія	Біологія. Програма для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Географія	Географія ..Навчальна програма для 6-9 класів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Хімія	Хімія. 7-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів , затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
Фізика	Фізика. 7-9 класи. Навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804
Правознавство	Навчальна програма . Основи правознавства.9 клас Програма, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804

III ступінь 10-11 класи

Українська мова	Українська мова. Навчальна програма 10-11 класи. Рівень стандарту. Профільний рівень.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Українська література	Українська література. Програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Зарубіжна література	Зарубіжна література. Програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту. .	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Математика	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Програма для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Історія України.	Історія України. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти 11 клас. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
Всесвітня історія	Профільний рівень 10 клас Всесвітня історія	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

	Навчальна програма.10-11 класи Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Географія	Географія . Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Рівень стандарту	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Іноземна мова (англійська)	Англійська мова. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407 Для учнів 10-11 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» і затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 408;
Фізика і астрономія	Фізика і астрономія. Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Ляшенко О.І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539
Фізика	Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Авторський колектив НАНУ під керівництвом Локтева В.Н.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539
Астрономія	Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Авторський колектив НАНУ під керівництвом Яцківа Я.Я.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539
Інформатика	Інформатика Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Хімія	Хімія. Програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Біологія і екологія	Біологія і екологія. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.10-11 класи. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

Фізична культура	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Рівень стандарту. Тимчик Є.Ю.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Захист України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.11.2020 №1377
Громадянська освіта	Навчальна програма для навчальних закладів системи загальної середньої освіти. 10 клас. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Мистецтво	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво»	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
Технології	Навчальна програма. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

Науково-методичне забезпечення предметів варіативної складової

Програми курсів за вибором				
1	Основи християнської етики. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1 – 11 класи. 1-4 класи. Навчальна програма «Християнська етика в українській культурі» автор Красікова Г.І., науковий керівник Бех І.Д. 5-9 класи. Навчальна програма «Школа подружнього життя». Олійник О.В. 10-11 класи.			Лист МОН України від 16.07.2015 року № 1/11-10027 Лист ІМЗО від 21.11.2019 року № 22.1/12-Г-1096 Лист МОН від 10.10.2018 року № 22.1/12-Г-937
2	Початкова військова підготовка. 8(9) кл. Авт. Фука М.М. Захисник України 9 клас. Авт. Фука М.М.		Тернопіль	Лист ІМЗО № 22.1/12 - Г-641 від 12.07.2019 року Лист ІМЗО № 21.1/12 - Г-872 від 28.12.2017 року
3	Фінансова грамотність. Навчальна програма курсу за вибором «Родинні фінанси» для 5 класу (авт. Ткаченко О.) за загальною редакцією Смовженко Т.С. «Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?» (35 год) навчальна програма курсу за вибором для учнів 10(11) класів ЗЗСО за загальною редакцією Смовженко Т.С.		ДВНЗ «Університет банківської справи»	Лист ІМЗО №22.1/12-Г-84 від 28.01.2020 року Лист МОН № 1/11-4995 від 28.05.2019 року
Програми гуртків				
1	Навчальні програми з позашкільної освіти. Гурток. Вокальний	2016	Київ	Лист МОН України від 08.04.2016 № 1/11-4657
2	Навчальні програми гуртків військово-патріотичного спрямування «Дієвий вогонь» Авт. Самолюк Ю.Ю., Фука М.М. «Сучасний воїн» 9-11 кл. Авт. Терлецький В.М.			Лист ІМЗО від 28.12.2017 року № 21.1/12-Г-870 Лист ІМЗО від 28.12.2017 року № 21.1/12-Г-873